

ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ. 14 Σεπτεμβρίου (Για 13/9/2020)

Την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού εορτάζουμε την 14η Σεπτεμβρίου και όλος ο Ορθόδοξος κόσμος χαίρεται και πανηγυρίζει· " Ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ" (αναστάσιμη ευχή).

Στην καθιέρωση της εορτής αυτής συνετέλεσαν τρία ιστορικά γεγονότα:

1ον· Η ανεύρεση του ξύλου του Τιμίου Σταυρού, το έτος 326, από την Αγία Ελένη, μητέρα του αυτοκράτορα Μεγάλου Κωνσταντίνου. Όταν με θαύμα εξακριβώθηκε ποιός ήταν ο Σταυρός του Κυρίου, που βρέθηκε στον Γολγοθά, η Αγία Ελένη τον προσκύνησε με δάκρυα και τον παρέδωσε στον Επίσκοπο Ιεροσολύμων Μακάριο.

2ον· Η Αγία Ελένη, επάνω από Πανάγιο Τάφο είχε θεμελιώσει τον ναόν της Αναστάσεως του Κυρίου. Ο ναός ολοκληρώθηκε το έτος 335 και τελέστηκαν τα Εγκαίνιά του. Την επόμενη ημέρα, 14ην Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους, με κάθε εκκλησιαστική τάξη, έγινε η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού στο μέσον του Ναού. Με βαθειά συγκίνηση και ευλάβεια όλοι έσπευσαν να τον προσκυνήσουν.

Και 3ον· Μετά τρεις αιώνες επανελήφθη η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού. Και τούτο διότι οι Πέρσες, σε επιδρομή τους στα Ιεροσόλυμα, είχαν αρπάξει τον Τίμιο Σταυρό από τον Ναό της Αναστάσεως και τον κρατούσαν επί 14 χρόνια. Ο ευσεβής αυτοκράτορας του βυζαντίου Ηράκλειος κατόρθωσε να τον ελευθερώσει και την 14η Σεπτεμβρίου του έτους 628, ανυπόδητος, με απλά ενδύματα, ανέβηκε στον Ναό της Αναστάσεως, με πομπή, (λιτανεία) φέροντας στον ώμο του τον Τίμιο Σταυρό και τον παρέδωσε στον Πατριάρχη Ιεροσολύμων Ζαχαρία. Ο Πατριάρχης έλαβε τον Σταυρό με βαθειά συγκίνηση και τον ύψωσε στο μέσον του Ναού πανηγυρικά, και όλοι μαζί έψαλαν το "Σῶσον Κύριε τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομία Σου...".

Έκτοτε καθιερώθηκε να εορτάζεται με επισημότητα η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού σε ολόκληρη την Εκκλησία, σε Ανατολή και Δύση.

Οι από τον 4ον αιώνα και μετά θεοφόροι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας στις υπέροχες Ομιλίες τους με θέμα τον Τίμιον Σταυρόν, προβάλλουν με πλήθος εικόνων και εκφράσεων την σημασία του Σταυρού και την σπουδαιότητα που έχει στη ζωή της Εκκλησίας και κάθε πιστού.

Εξ αρχής όμως πρέπει να διευκρινήσουμε ότι ο Σταυρός δεν έχει κάποια μαγική ιδιότητα από μόνος του. Την όλη αξία του την παίρνει από τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, που θεληματικά καρφώθηκε επάνω σε αυτόν, τον έβαψε με το Τίμιον Αίμα Του, τον καθηγίασε και τον κατέστησε φορέα της Χάρης Του. Γι ' αυτό λένε οι θεοφόροι Πατέρες: "Τὸν Σταυρὸν τιμῶν, ὁμολογουμένως τὸν Σταυρωθέντα τιμῶ. Τὸν σταυρωθέντα δε τιμῶν, ἀναντιρρήτως προσκυνῶ τὸν Σταυρὸν... Ἀποδῶμεν λοιπὸν τὸ τῆς προσκυνήσεως χρέος τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ. Κάμψωμεν αὐτῷ γόνυ τοῦ σώματος· κάμψωμεν πολὺ πρότερον τὸν ἀκαμπτὴ τῆς καρδίας αὐχένα. (1)

Εορτάζουμε, λοιπόν, την πανήγυρη του Σταυρού, και όλο το πλήρωμα της Εκκλησίας καταφωτίζεται και γεμίζει με ακτίνες θεϊκής χαράς. Υψώνεται ο Σταυρός, και υψώνει μαζί του την ανθρωπότητα, που λόγω της αμαρτίας της, ήταν πεσμένη κάτω. Επειδή ο Σταυρός μας προστατεύει, δεν φοβόμαστε τα φλογισμένα βέλη του διαβόλου. Ο σταυρός είναι πηγή μυρίων αγαθών. Ο Σταυρός είναι η ελπίδα των Χριστιανών, ο σωτήρας των απελπισμένων, λιμάνι γι' αυτούς που βρίσκονται σε δύσκολες βιωτικές περιστάσεις, γιατρός για τους αρρώστους· απομακρύνει τα αμαρτωλά πάθη και στηρίζει στην Πίστη. (2)

Ο Σταυρός είναι σκάλα που ανεβάζει στους Ουρανούς. Ο Σταυρός μας προφυλάσσει από τους πειρασμούς, μας σώζει από κινδύνους, μας παρηγορεί στις θλίψεις, μας βοηθεί σε κάθε ανάγκη. Ο

Σταυρός προστατεύει τις χήρες και τα ορφανά. Εκείνος που βλέπει τον Σταυρό, γεμίζει ανδρεία και διώχνει την δειλία. (3)

Αδελφοί και αδελφές, αφού ο αιματοβαμμένος Σταυρός του Κυρίου μας παρέχει όλες αυτές και τόσες άλλες ευλογίες, ας συνδεθούμε στενά μαζί του και ας επικαλούμαστε συχνά τη χάρη και τη δύναμή του, σε κάθε ανάγκη μας.

Ας κάνουμε τον σταυρό μας όταν σηκωνόμαστε το πρωί, ευχαριστώντας τον Κύριο που μας αξίωσε να δούμε το φως μιας νέας ημέρας. Ας αρχίζουμε και ολοκληρώνουμε την εργασία μας με το σημείο του σταυρού. Για κάθε ευεργεσία του Θεού ας Τον ευχαριστούμε κάνοντας τον σταυρό μας. Και σε κάθε ανάγκη μας ας επικαλούμαστε την βοήθεια και προστασία του Παντοδύναμου και Πανάγαθου Κυρίου μας κάνοντας τον σταυρόν μας· και να είμαστε βέβαιοι ότι κι εμείς, όπως πολλοί άλλοι, θα βλέπουμε θαύματα στη ζωή μας.

(1) Νικήτας Παφλαγόνης PG 105,28-29.

(2) Ιωάννης Χρυσόστομος. Λόγος Εἰς τὸν σταυρόν, καὶ Ὁμιλία β΄. Migne P.G. 49 p.p. 407-418.

(3) Ἀγίου Ἀνδρέου Κρήτης, Λόγος Α΄ εἰς τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ. PG 97, 1017-36.